

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Nc/1/2019
Identifikačné číslo spisu:	8315211417
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8315211417.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu Priemyselný park Chemes, s. r. o., so sídlom v Humennom, Chemlonská 1, IČO: 36 471 780, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bröstl & Čentík s. r. o., so sídlom v Košiciach, Rázusova 1, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Tomáš Čentík, proti žalovanej Ing. Jozef Savkanič - SAVEZ - Mária Savkaničová - právny nástupca, so sídlom v Humennom, Orechová 58, IČO: 33 847 720, zastúpenej JUDr. Radovanom Bílým, advokátom so sídlom v Humennom, Kukorelliho 1505/52, o zaplatenie 2 424,08 Eur s príslušenstvom, vedenej Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 21C/493/2015, o vylúčení sudcu Krajského súdu v Prešove JUDr. Mareka Košča z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 14Co/3/2019, takto

rozhodol:

Sudca Krajského súdu v Prešove JUDr. Marek Koščo je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 14Co/3/2019.

Odôvodnenie

1. V konaní vedenom Krajským súdom v Prešove (ďalej aj „krajský súd“) pod sp. zn. 14Co/3/2019 žalovaná podaním z 11. marca 2019 oznámila krajskému súdu uplatnenie námietky zaujatosti voči sudcovi JUDr. Marekovi Koščovi (ďalej aj „namietaný sudca“) pre jeho pomer k strane sporu. Uviedla, že v predmetnej veci je jediným spoločníkom žalobcu spoločnosť MOF INVEST, a. s., so sídlom v Bratislave, Krížna 56, IČO: 31 734 456. Ako vyplýva z priloženého verifikačného dokumentu pre zápis žalobcu ako partnera verejného sektora v zmysle zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora, spoločnosť MOF INVEST, a. s. vydala 100 kusov akcií na meno, z ktorých 99 kusov akcií vlastní spoločnosť MOF Holding, a. s., so sídlom v Bratislave, Krížna 56, IČO: 36 492 663 a 1 ks akcie vlastní G.. O. C.. Ako ďalej vyplýva z uvedeného dokumentu, spoločnosť MOF Holding, a. s. vydala 100 ks akcií na meno, kde 99 akcií vlastní W.. I. C. a 1 ks akcie vlastní G.. O. C.. Z uvedeného je podľa žalovanej zjavné, že W.. I. C. je reálnym 99 % vlastníkom žalobcu a zároveň jediným konečným užívateľom výhod žalobcu v zmysle § 6a zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu. Podľa zistení žalovanej namietaný sudca má priateľský vzťah s W.. I. C., pre ktorý bol už aj v minulosti vylučovaný z konaní, v ktorých rozhodoval a kde strana sporu bola priamo prepojená s osobou W.. I. C.. Ako dôkaz priložila žalovaná uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. januára 2019 sp. zn. 3Ndob/2/2019, z ktorého vyplýva, že

namietaný sudca bol vylúčený aj z rozhodovania vecí vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 3Cob/75/2018 a to pre jeho priateľský vzťah s W.. I. C.. Poukázala tiež na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. februára 2017 č. k. III. ÚS 491/2016-47, týkajúci sa rovnako námietky zaujatosti proti namietanému sudcovi, podľa ktorého samotná skutočnosť že namietaný sudca už bol v inej veci vylúčený z dôvodu jeho pomeru k účastníkovi, pričom obsahom námietky je identický dôvod a ide o toho istého účastníka, ktorý je zároveň väčšinovým účastníkom v namietanej veci, poskytuje dostatočný základ na konštatovanie, že existujú odôvodnené pochybnosti o nestrannosti sudcu z objektívneho hľadiska. Vzhľadom na uvedené žalovaná navrhla, aby bol namietaný sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej krajským súdom pod sp. zn. 14Co/3/2019.

2. Sudca JUDr. Marek Koščo vo vyjadrení k námietke zaujatosti uviedol, že je pravdou, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. januára 2019 sp. zn. 3Ndob/2/2019 bol vylúčený z rozhodovania vecí vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 3Cob/75/2018 z dôvodu spočívajúceho v jeho priateľskom vzťahu s pred minulých dvoch rokov s I.. C. a W.. C. ako konečnými užívateľmi výhod žalovanej spoločnosti a spoločností s ňou prepojených. Uviedol, že bol v dlhoročnom priateľskom vzťahu s vyššie uvedenými osobami. V súčasnej dobe sa s týmito osobami prakticky nestretáva, pretože nepôsobí a ani nebýva v meste Humenné. Súčasne je pravdou, že v minulosti sám v iných sporoch požiadal o vylúčenie z prejednávania. Osobne sa necíti byť zaujatý, ale ponecháva rozhodnutie na zvážení nadriadeného súdu.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd Krajskému súdu v Prešove nadriadený [§ 54 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) v spojení s čl. I § 5 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení] vec prejednal a dospel k záveru, že podmienky vylúčenia zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí sú splnené.

4. Podľa § 49 ods. 1 C. s. p. sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

5. Účelom úpravy pojatej do citovaného ustanovenia základného predpisu civilného sporového procesu Slovenskej republiky je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu, k nezáujatému prístupu súdu k stranám alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z pohľadu uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, ktorým môže byť len niektorý z nasledujúcich vzťahov:

a/ k sporu (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je priamo stranou sporu alebo osobou zúčastnenou na konaní, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na spor, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť alebo tiež vtedy, ak sú tu konkrétne skutočnosti nasvedčujúce získaniu sudcom poznatkov o veci inak, než spôsobom predpokladaným právom, teda najmä dokazovaním),

b/ k stranám [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu, ktorý má buď charakter rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu či relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho, ako aj negatívneho)],

c/ k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní (viď vyššie pod b/).

6. Pri posudzovaní dôvodnosti námietky žalobcov vo vzťahu k zákonným sudcom o skutočnostiach majúcich privodiť ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania sporu, najvyšší súd vychádzal zo zákonnej prezumpcie nestrannosti sudcu a z toho, že výnimky z tejto prezumpcie stanovuje iba zákon. Sudca je totiž vo všeobecnosti vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu (len vtedy alebo až vtedy), ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na

konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

7. Integrovanou súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd - tu por. prílohu oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.) je garancia toho, aby v spore rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Ústavná úprava práva na spravodlivý proces (čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky, čiže ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) zároveň zahŕňa aj právo na to, aby spor nebol odňatý zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky). V zásade teda platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania. Zámer, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v možnosti zmarit hroziace riziko, že by vo veci mohol rozhodovať zaujatý a nie nestranný sudca.

8. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci buď na návrh strany (§ 52 C. s. p.), alebo na základe oznámenia samotného sudcu (§ 50 C. s. p.). Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

9. Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či preukázateľne existujú skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietať zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú. To znamená, že nie je možné vychádzať iba zo subjektívnych aspektov nestrannosti sudcu, ale aj z hmotnoprávneho rozboru skutočností, ktoré k týmto subjektívnym pochybnostiam viedli. K vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodnutia sporu môže dôjsť iba vtedy, ak je evidentné, že pomer sudcu k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní dosahuje takej povahy a intenzity, že aj napriek zákonom stanovených povinností nebude schopný nezávisle a nestranne rozhodovať (*sine ira et studio*).

10. Pokiaľ ide o subjektívne aspekty nestrannosti namietaného sudcu krajského súdu, tu je potrebné konštatovať, že namietaný sudca uviedol, že sa necíti byť vo veci zaujatý. Nepoprel však, že medzi ním a konečným užívateľom výhod žalobcu existoval v minulosti priateľský vzťah, pre ktorý bol navyše v obdobných veciach z rozhodovania a prejednávania vecí vylučovaný. Zohľadňujúc tak túto skutočnosť, možno z objektívneho hľadiska usúdiť, že existujú odôvodnené pochybnosti o nezaujatosti namietaného sudcu pre jeho pomer k strane sporu. Najvyšší súd preto sudcu JUDr. Mareka Košča vylúčil z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 14Co/3/2019.

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.